

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 10.

Stockholm den 6 Mars 1913

6:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " . . " 3: 50 1/4 " . . " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1913, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	---	---	---

"Mera praktiskt."

Enligt Stockholms Dagblad, som nyligen gjort sig besvär med en serie artiklar, rubricerade "Kvinnan och statslifvet", skulle — i korthet sammanfattadt — kvinnorna mycket väl utan politisk rösträtt kunna utöfva det önskade inflytandet på statslifvet: "de behöfva blott lägga om sitt arbete i mera praktisk riktning" — efter föredömet af handels och industriens män, jordbrukarna, handverkarna etc. Genom handelskammare, industriförbund o. s. v. skaffa sig samtliga dessa organisationer, som inom riksdagen visst icke äro talrikt representerade, det gehör de ha behöf af, och kvinnorna ha blott sig själfva att skylla, om de ej kunna göra sig gällande.

Kvinnorna skulle alltså "ta sin sak i egna händer", landet rundt sammansluta sig och förslagsvis genom en mödrakammare, ett själförsörjeskeförbund, en socialt arbetande förening eller dylikt till riksdagen inkomma med sina önskemål och kraf, grundade på bevisbart förtjänstfulla arbetsresultat. Därtill framkomma med förslag, ägnade att befordra de intressen dessa sammanslutningar representerade.

Hvilken utomordentlig konsekvens, som kommer till uttryck i detta uppslag från högerhåll! Hemmen, som enligt politisk högermening, skulle ramla öfverända, om hustrurna intresserade sig så pass för allmänna ärenden, att de med några års mellanrum ginge ut för att aflämna en röstsedel, hemmen skulle inte

komma att lida alls af det otroligt omfattande arbete, som sammanslutningar i stor skala kräfva. Och hvar skulle hemmens kvinnor ta penningar ifrån till det stora organisationsarbetet? Kanske ur hushållsskassan. Hälften af löntagerskor i statens tjänst finge väl afstå sitt lilla middagsmål under fem eller tio år, om de för sin del ville bilda förbund, som ordnade med sekretariat, expedition etc.

I Sverige öka årligen omkring 138,000 kvinnor med en son eller dotter landets folkstock. Om de 18-19,000 kvinnor, som bli mödrar utom äktenskap frånräknas, återstår cirka 120,000 "aktningvärdade" mödrar. Antaget att de aktningvärdade från — låt oss säga — år 1870 till år 1895 genom en mödrakammare erinrade riksdagen, att de födt, vårdat och fosterat fosterlandets för närvarande arbetsdugligaste och mest blomstrande hela befolkning i ålder mellan 43 och 18 år och att detta onekligen starkt synbara resultat af deras lifsgärning väl borde berättiga dem att göra sina åsikter angående den nationella välfärden i någon mån gällande, så skulle detta leda till rena, rama intet. Endast en verksamhet, befordrande statslifvet, kan ju pretendera gehör för sina fordringar!

Landets i rundt tal 3,000 barnmorskor kunde ju, på grund af att de mer eller mindre lyckligt förhjälp så och så många tusen af landets söner och döttrar

till inträde i världen, också anse sig ha gjort staten påvisbar nytta och med anledning häraf vilja framkomma med vissa förslag. De kunde möjligen göra anspråk på en fullständig utbildning för kåren, hvarigenom i vissa fall möjliggjordes ett lindrande af de lidanden kåren bevittnar under färningskasten om lif och död. Kåren kunde klaga öfver allt för låg social ställning, öfver allt för kläna ekonomiska villkor. Eller de kunde för landsbygden förorda af stat och kommun anställda och aflönade vårderskor för de första åtta dagarna af en liten världsmedborgares tillvaro. Alla fattiga eller mindre bemedlade mödrar skulle härigenom ha större utsikter att återvinna hälsa och krafter — till hela samhällslifvets vinst.

Men hvad skulle mödrarnas och barnmorskornas utredningar och kraf leda till? Eventuellt till en jämförelse mellan vikten af att utnyttja ett mindre vattenfall och vikten af att inskränka kvinnornas lidande till det minsta möjliga. Ingen betviflar, att den ena lilla vattenfallsfrågan afgick med seger öfver några hundra tusen mödrar och några tusen barnmorskor.

Vid de civila sjukvårdsinrättningarnas cirka 21,000 sjuksängar sysslar en kår af sjuksköterskor. En annan grupp kvinnor har tagit sig an de mest beklagansvärda inom nationen: idioterna, de blinda, de vanföra, "den undre världen" m. fl. Diakonissorna ta en del om hand och slumsystrarna ännu en annan del af de i statskeppets botten utan luft och ljus instufvade. Ofvan kategoriserade kvinnor kunde ju möjligen med siffror bevisa — siffror är det förnämsta —, att de räddat eller gjort allt för att rädda så och så många tusen af landets egna från fysisk eller moralisk undergång. Detta kristliga tålmodsarbeta i nationens eget intresse som humaniserad stat har ännu aldrig berättigat en dess utöfvarinna att göra en mening gällande i statslifvet.

Om nu dessa kvinnor "sammanslöto" sig och med stöd af sin lifserfarenhet kunde påvisa, att de sorgligaste formerna af sjukdom och de ömkligaste formerna af förfall i allmänhet härröra af osedlighet och omåttlig spritkonsumtion, nationens två frätsår, öppenhållna tack vare legitimitetshelgd; om "sammanslutningen" i den nationella välfärdens intresse uppfordrade till beträdande af nya vägar för vinnande af bättre folkhälsa — skulle den inte hinna precis lika långt som salig Dumbom, som kom af sig vid ingången?

Frågan är ju fri, när hon är ärlig. Och att det gått årtionden, sedan det förhånade federationssträfvet tog sin början, och att nyligen utfall iscensatts mot kvinnor, som arbetat för undertryckande af prostitutionen, gör frågan fullt berättigad.

Det kunde ju äfven ligga en fraktion af kvinnor om hjärtat att i ungdomens intresse få protestera mot en viss ny svensk s. k. skönlitteratur, som behandlar verkligheten så, att det abnorma blir kärnan, blir allt.

En litteratur, som för fram ärfda, sanktionerade, renodlade, aldrig beklagade lifsåskådningar, hvilka med sin rutenhet förgiftat hela generationer, hindrat uppkomsten af ett släkte med högre ideal och stått i vägen för den verkliga sinnesfrid, som ett rent familjelif, trots alla tyngande omständigheter, är i stånd att skänka.

Och hvarför arbeta på att förlösa en genom många generationers kultur äntligen uppnådd större känslighet för anständighet i tryck. Anständigheten i tal och handling befordras ej på detta sätt.

Det finns unga söner, som från lägerplatser, militärkasärner, eller geschäft, där de haft anställning, skrivit till sina hem: "nu tro vi på helvetet — det finns här". Så starkt kunna ofördärfvade ynglingar att börja med reagera mot hvad som sårar.

Den fysiska folkhälsan blir nu för tiden tillgodosedd genom gymnastik, sport och friluftslif i många former. Detta är lyckligt. Om en kraftig opinion mot alla "arsenikpalats", där den andliga folkhälsan tar skada, kunde resas i landet, vore äfven detta lyckligt. Men arseniken piggar upp. Och för ett sådant ändamål ligga kronorna löst nog i fickan.

En "sammanslutnings"-protest mot saluhållen arsenik skulle högst leda till tillsättande af en kommitté.

Nej, mest "praktiskt" handla Sveriges kvinnor, om de i gemen ansluta sig till den stora organisation vi ha, som vill föra dem fram till verklig, effektiv medbesämmanderätt inom folkrepresentationen. Den, som inte kan tycka att detta är viktigt, kan ju söka sätta sig in i hvad ett sådant utmärkt anförande som d:r Karolina Widerströms i Stockholms stadsfullmäktige, vid diskussionen om folkpensioneringsförslaget, hade för betydelse.

Men att klarlägga en fråga i stadsfullmäktige är dock inte detsamma som att få göra det i riksdagen.

Så praktiska äro alla kvinnor, att de inse detta.

Metta Greger.

Stadsfullmäktigevalen i Stockholm. Till komplettering af vår notis i förra veckans nummer om de kvinnliga stadsfullmäktigekandidaterna i Stockholms femte krets få vi påpeka, att orsaken till att fru Lilly Hellström, som på förberedande valmöte därstädes uppställdes som kandidat och kraftigt förordades af Moderata kvinnoförbundet, dock icke förekom på den slutgiltiga listan var att fröken Alma Hedin, gent emot hvad hon förut förklarar, i sista stund uppställde sig till omval. Med hänsyn härtill afsade sig fru Hellström all kandidatur.

Annonsera i DAGNY!

Staten mot äktenskapet.

Rubriken är säkerligen något öfverraskande. Den är icke desto mindre berättigad, då den fastslår hvad den taktik i själfva verket innebär, som staten på flera håll följer med afseende på sina kvinnliga tjänsteinnehafvare, när dessa ha för afsikt att träda i äktenskap. Som bekant medför giftermåls ingående för kvinna anställd vid flera af statens verk antingen att hon skiljes från tjänsten eller nedflyttas från ordinarie till extra.

Mildt uttryckt torde man om detta kunna säga, att staten icke uppmuntrar äktenskapliga förbindelser. Vill man vara exakt och konsekvent, måste man fastslå, att staten med detta tillvägagångssätt faktiskt motarbetar äktenskapet.

Ty det torde dock vara ett faktum, att för det ekonomiska trygghandet af ett äktenskap fordras vissa inkomster, och då nu så är, att hvad två förtjäna blir mer än hvad en af de två förtjänar, så följer däraf, att äktenskapet i vissa fall endast blir möjligt ifall både mannen och hustrun med sin förtjänst bidra till de gemensamma utgifterna.

Men staten och styrelserna för dessa verk bekymra sig ej om de synpunkterna. De hålla på, att gift kvinna skall bannlysas från sin tjänst — i hvilket fall som helst från den ordinarie. Nu sist ha vi haft att taga del af telegrafstyrelsens famösa underdåniga utlåtande om att de vid verket anställda kvinnliga tjänstemännen skulle anses ha frånträdt sina befattningar, om de ingå i äktenskap, dock med rätt att kvarstå i extra tjänst. Hvad den vid stationerna anställda personalen angår likväl endast i det fall, att äktenskapet ingåtts med tjänsteman inom telegrafverket.

Dagny har i numret af den 6 februari haft ett uttalande i denna sak af kvinnliga telegraftjänstemän, en protest mot den minst sagdt egendomliga bestämmelsen.

Vidare ha vi nu järnvägsstyrelsens och generalpoststyrelsens utlåtanden i frågan, båda i syfte att utesluta de gifta kvinnorna. I till K. M:t afgifvet utlåtande har järnvägsstyrelsen afstyrkt ändring af gällande bestämmelser, enligt hvilka gift kvinna ej är berättigad att kvarstå i tjänst, detta dock med reservation af äldsta ledamoten i styrelsen, byrådirektör Lundberg. Generalpoststyrelsen har likaledes uttalat som sin mening, att ordinarie kvinnlig befattningsinnehafvare vid postverket ej bör tillåtas att efter ingånget äktenskap bibehålla sin ordinarie anställning, men gör det medgifvandet, att hvad angår ordinarie kvinnligt biträde vid postverket generalpoststyrelsen utan större olägenhet skulle kunna tillerkännas befogenhet, att om dylikt biträde träder i gifte, tillåta hennes kvarstående i tjänsten, så länge detta icke med hänsyn till befattningens behöriga uppehållande medför olägenhet.

Samtliga styrelser anföra gifvetvis en del praktiska skäl mot den gifta kvinnans bibehållande i ordinarie tjänst. Att vissa svårigheter kunna uppstå är gifvet, men man får väl dock utgå ifrån att vederbörande själfva skola veta att lämpligen lösa desamma. Ett generellt

förbud torde näppeligen kunna anses vare sig klokt eller rättvist.

Åtminstone kan man just ej — för att ännu en gång betona denna sak — anse, att staten därigenom lägger i dagen någon ifver för befordrandet af legaliserade äktenskap. Och den bör göra klart för sig, om den är redo att acceptera de konsekvenser, som kunna blifva följden af i detta hänseende restriktiva bestämmelser.

Sexdagarsskolan i Stockholm för sömmerskor. Den af Stockholms stadsfullmäktige år 1911 beslutade utredningen angående anordnandet af en sexdagarsskola för sömmerskor är nu af den därtill sammansatta kommittén slutförd. Som bekant har kommittén utgjorts af fru Emilia Broomé, dr Karolina Widerström och fröken Hedvig Sidner.

Enligt förstaget skall den nya sexdagarsskolans ändamål vara att meddela praktisk och teoretisk undervisning åt flickor, som utgått från hufvudstadens folkskolor och som ämna ägna sig åt klädsömnad, utförd i kundens hem. Inträdesfordringarna äro: minst 14 års ålder, afgångsbetyg från folkskolans 7:de klass samt intyg om godt uppförande och om fallenhet för sömnad.

Lärotiden vid yrkesskolan är två arbetsår, omfattande 44 veckor, och med en daglig arbetstid från kl. 8 f. m. till 3,30 e. m. Med afdrag för raster föreslås följande fördelning af veckans 39 effektiva arbetstimmar: sömnad med mönsterkonstruktion och tillskärning 26 tim., material- och verktygslära 45 min., yrkesekonomi 2 tim., teckning och stillära 4 tim., hygien 45 min., gymnastik och bad 4 tim. 30 min., allmänbildande lektion 1 tim., samt dessutom i andra årsklassen en 45 min. lektion i samhällslära.

Meningen är att skolans första arbetsår skulle ta sin början redan i augusti 1913 och för undervisningen under denna tid af året beräknas en kostnad af 2,400 kr.

För Fredrika Bremers staty. Fredrika-Bremer-statykommitténs andra föredrag och musikafton i Stockholm äger rum lördagen den 8 mars kl. ½8 e. m. i Vetenskapsakademins hörsal, hvarvid den framstående danska talarinnan fil. kand. fru Elna Munch håller föredrag om Danmarks berömda kvinnliga banbryterska Mathilde Fibiger. (Vi vilja i förbigående påminna om att Dagny i nr:is 29—30, 31 och 32 för föregående år lämnat en skildring af Mathilde Fibigers lif). Doktor Holger Nyblom har välvilligt lofvat bidra med utförande af kompositioner från Mathilde Fibigers tid, ackompanjerad af professorskan Hélène Nyblom, vår frejdade diktarinna. —

Prenumerera på DAGNY!

Anna Hamilton Geete.

In memoriam.

Ungdomsporträtt af Anna Hamilton.

I dessa dagar går en högt klingande ton af sorg och saknad genom vårt folk eller — låt oss rätta det därtill — genom den betydande del däraf, som läser och som älskar våra i böckernas gestalt förevigade stora minnen. Och innebörden af denna sorgeton lyder: "I Solnedgången" kommer aldrig att bli avslutad; vår längtan att få följa den store mans lefnadssaga, som där skildras, tills den genom döden nått sin fullbordan, skall aldrig stillas, ty skildrarinna själf är borta, hennes egen lefnadssol har för alltid sjunkit nedanför horisonten.

Det ligger något djupt vemodigt i detta aldrig, i detta för alltid. Ett slocknadt lif, innan detta lifs påbörjade verk hunnit fulländas! Anna Geetes bortgång, öfverraskande som underrättelsen därom kommit, skall därför djupt kännas af många, sorgen däröfver skall gå vida.

Det är blott få år sedan Anna Hamilton Geetes namn, visserligen känt och uppskattadt inom en vidsträckt enskild vänkrets, ännu icke trängt in i det allmänna medvetandet. Men när första delen af "I solnedgången" för trenne jular sedan utgafs, bars namnet med ens på allas läppar, det mottogs som en god vän, en värderad gäst i de svenska hemmen, det vann med ett slag allas hjärtan. Ty hvilken rik värld öppnade det ej för oss, "Geijer intime" trädde oss lefvande tillmötes som aldrig förr, och hvilket plus lades ej till det intresseväckande ämnet, stilens charm och det nya och rika i stoffet genom vetska-

pen, att det var Geijers egen dotterdotter, vid hvars hand vi införts i denna förtrollade värld.

Ganska enastående ter sig, när vi nu öfverblicka den, Anna Geetes litterära bana. Slutad när den just var börjad och liggande från sin begynnelse fullfärdig framför oss utan några märkbara utvecklingsskeden. Och förvånas måste den med författarinns föregående obekanta läsaren öfver att mötas af denna fullödiga berättarkonst, allra helst då han erfar, att dessa med så mycken ungdomlig verve, sprudlande lif och värme utförda skildringar härrörde från en debutant, därtill en nybegynnare som redan passerat lifvets middagshöjd. — Kärlek till och pietet för ett ämne ge icke skildringsgåfvan. Men när dessa faktorer förenas, adla och fördjupa hvarandra, frambringas konstverket. En frukt af denna sammansmältning är "I Solnedgången".

För dem, som ägde en inblick i den säregna läggningen af Anna Geetes begåfning, var den succès hon vann med sitt litterära förstlingsarbete ingen öfverraskning. Den nedärfta vältaligheten — en gudagåfva från vaggan — hade, ehuru sent, iklädt sig en synlig form. Hennes medfödda språkliga stilkänsla, ytterligare utbildad genom mångårigt översättningsarbete, hvori hon vunnit en erkändt stor skicklighet, hade ehuru länge omedvetet för henne själf förberedt den själfständiga skriftställarinnan. Hon ägde en framstående berättaretalang. Det var en charm att höra henne tala, särskildt öfver de ämnen, som lågo hennes hjärta närmast, släktminnena och släkttraditionerna, till hvilkas hemligheter hon satt inne med den förtrollade nyckeln.

Men det var framför allt i bref berättaretalangen fann ett utlopp. Isolerad från sina närmaste, liksom från den värld, där det egentligen sker något, som det blef hennes öde att få lefva under största delen af sin tillvaro, blef det henne ett behof att utlösa sitt tanke- och känslolif i brefform. Äfven om jag här ej kan framlägga bevis för mitt påstående, tror jag mig med en viss rätt kunna säga, att Anna Geete var vårt lands främsta brefskrifverska af senare tid. Hennes penna var ett outsinligt källsprång, från hvilket humoristiska, glada, djupsinniga, intressanta ämnen och tankar flödade, allt i en fulländad form, intet upprepande, intet sökande efter ord, allt elegant och naturligt, spontant sprunget ur hennes egen själ. Hon brukade själf skämtande på tal om sin "skrifklåda" säga, att den som en gång skulle skriva hennes historia komme att drunkna i det kolossala stoffet. Och sant är, att hvarje hennes bref växte ut till en volym och att brefven sammanlagda utgöra volymer.

När "I Solnedgången" först kom ut — liksom för hvarje ny del, som blef synlig — öfversvämmades för-

Annonsera i Dagny!

fattarinnan af bref. Halva Sverige skref för att tacka, fråga, kommentera, bedja att få veta mera, för att erhålla eller gifva nya upplysningar, men framför allt för att uttrycka sin förtjusning, sin beundran öfver den vackra julgåfvan. Och alla dessa brefskrifvare fingo svar. Med rörande tacksamhet erkändes hvarje vänligt och förstående ord, med slösande frikostighet spann hon i sina bref vidare på Solnedgångsmotivet, gifvande till skänks åt sina korrespondenter nya skatter af detaljer och episoder ur sina minnens outtömliga guldgrufva.

Det är ur denna för Anna Geete egna brefskrifningskonst hennes "minnen och bilder från Erik Gustaf Geijers senaste lefnadsår" skapats, det i trenne delar föreliggande verket, hvars med längtan till nästa jul mötsedda slutdel aldrig författarinnan skulle hinna fullborda.

* * *

Från min egen ungdom minns jag väl stolta borgfröken Anna Hamilton på Uppsala slott. Vi voro ju genom våra mödrar befreundade, ehuru omständigheterna blott sällan förde oss tillsammans. Hur obetydliga kände vi vanliga små familjeflickor oss ej jämförda med henne! Landshöfdingens dotter, grevedottern, Geijers dotterdotter, arftagerskan till den beundran och hyllning som omgäfvit moderns ungdom med en sådan glans. Och Agnes Geijers strålande ungdomshistoria genomleddes åter af dottern, på samma scen, Fyrisstadens, fastän med en ny generation af uppvaktande riddare och beundrare, en ny uppsättning af unga lärda, skalder, doktorer och tänkare, öfver hvilken krets fröken Anna härskade som oinskränkt drottning. Stolt bar hon upp sitt unga ljuslockiga hufvud, rak var hennes hållning, den Geijerska hållningen, som illviljan ville tolka som högmod, men som var det yttre omedvetna tecknet på intelligensens aristokratiska företrädesrätt.

Troligen var det väl ej idel rosor på den firade och efterträdade landshöfdingsdotterns väg, ehuru det för oss, hennes mer anspråkslöst ställda jämnåriga, tycktes så; pröfvande måste i synnerhet de många årens väntan på föreningen med den man hon gifvit sin tro ha varit — han som nu, en af sjukdom bruten åldring, lämnats ensam och sörjande kvar. Men trofastheten vann seger till sist; och en vacker dag drog den strålande Anna Hamilton bort för att, som folk tyckte, begrava sin ungdom, sin rika begåfning, sina talanger på ett litet provinsialläkarepoställe i en norrländsk obygd. — Ty Delsbo, doktor Geetes och hans frus första hem, är som bekant en för hög kultur och milda förfinade seder icke vidare känd landsända. — Hur skulle det gå? frågades det med undran och beklagande.

Jag vet ej annat än att det gick, och gick bra. Det är nu en gång den högre intelligensens privilegium att kunna finna sig i alla situationer. Helt visst förstod borgfröken från fordom att med samma framgång som då uppbära sin värdighet af doktorsfru,

matmor och småstadsvärdinna i de olika små landsortsstäder, dit mannens läkareverksamhet sedan de lämnat det första hemmet förde dem, under många år i höga nordn, sedan något närmare civilisationens centrum, tills makarna kommo att bli bofasta i den för sitt driftiga näringslif mer än för sina litterära intressen kända staden Borås på Västgötabygden, där Anna Geete ordnade sitt hem, förskönadt med hennes under årens lopp samlade släktminnen och familjeklänoder, där hennes släkthistoria utarbetades och hvarifrån nu sorgebudet om hennes den 24 februari efter en kort sjukdom inträffade död nått oss.

När jag sist såg Anna Geete, vid den tid då hon hade planen till sin bok öfver morfadern färdig, ehuru den ännu ej satts på papperet, fann jag henne både sig i mycket lik och i mycket förändrad. Det guldskeppande håret hade blifvit silfverhvitt, den rosiga hyn var bleknad, men den raka, smärta hållningen hade hon bibehållit och hela personlighetens förnäma distinktion var densamma. Men ungdomens stolta öfvermod hade dämpats och efterträddes af en stor mildhet. Genomkämpade sorger och pröfningar — jag känner ej hennes, men hvilken undgår sådana? — och en därpå vunnen högre lifserfarenhet var väl till dels grunden till förändringen; men den ljusa lifs-åskådning, hvaraf hela hennes väsen nu tycktes genomströmmadt och som fått ett så vackert uttryck i det rosenskimmer, hvarmed hon gärna omger gestalterna i sina släktskildringar, den godhet som däri låtit henne undvika allt som onödigtvis kan sårta och göra ondt, detta var helt säkert vinsten af det trägna andliga umgänget med hennes kära döda. —

Ja, så var det utan tvifvel. Hon hade så länge lefvt sig in i sin store morfaders lif, verk och tankar, att hela hennes lifssyn fått som en reflex af ljuset från hans ande.

Man kunde fråga sig nu med Anna Geetes fullbordade lefnadssaga framför sig, om man måste beklaga de omständigheter som dömt henne, den rikt utrustade och mångsidigt begåfvade, till ett jämförelsevis isolerad och från rikare intellektuella utbyten utestängd lif. Nej, jag tror ej, att hon eller vi andra härigenom förlorat något. Ty hur lätt skulle ej det splittrande, enerverande, personlighetsutplånande nutidslifvet i en storstad kunnat lägga beslag på tid och tankar, hindrat den mognad som fordrats för utförandet af hennes stora verk, hennes egen personlighets fördjupning och andliga koncentration! Nu fanns vid redan fyllda 60 år så mycket kvar af hopsparat kraft, att hon kunde skänka världen en litterär gåfva af ungdomlig halt och poesi. Hade ej hennes lif erhållit den gestaltning det fick, skulle kanske "I Solnedgången" aldrig blifvit skrifven.

* * *

Ofta tala vi kortsynta och knotande mänskobarn om att döden är meningslös. Och den kan väl synas så, när de, hvilkas lif är en börda för dem själfva och för andra, få stanna kvar, under det att åter

Hudens vård.

På grund af sin **uppriskande inverkan** å hudsystemet vinner Salubrin en stadig ökad användning vid hudens vård. Särskildt har frottering af kroppen med ett af Salubrin fuktadt tygstycke befunnits verksam vid förekommande af **förkylning efter svettning** och till motverkande af **ömhet** och **värk** efter öfveranstängning.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- och Färgaffärer. I parti hos Geijer & Co., Stockholm.

den, som är så nödvändig för en, så kär för några, till glädje och välsignelse för de många, ryckes bort midt i sin fulla skaparkraft, efterlämnande ett oafslutadt livsverk.

Men så visst man får tro att intet är meningslöst i denna efter en högre princip styrda värld, så visst ligger det äfven en mening i Anna Geetes död. Den kom utan någon lång och smärtsam kamp, åt henne har ägnats rikare tacksamhetens och saknadens minnesgårdar än åt mången som före sin bortgång hunnit utnyttja sitt pund. Och då kommer också i och genom det hon skänkt oss hennes egen bild att bestrålas af solnedgångens allt förskönande och förklarande skimmer. Så kan på henne, den för tidigt skördade, Geijers sköna Natthimmels-sång tillämpas:

”Men jag ej klagar flyende dagen,
Ej mig förfäras stundande natten;
Ty af den kärlek, som går genom världen,
Föll ock en strimma in i min själ.”

Djursholm 26 febr. 1913.

Lotten Dahlgren.

Litteratur.

Bengt von Hofstens bref från 1809 års riksdag. Utg. af *Lydia Wahlström*. P. A. Norstedt & Söner.

Hundraårsminnet af 1809 års statshvälfning har ur arkivens gömmor framlockat en hel följd af skildringar, nedskrifna af deltagare i eller vittnen till det ödesdigra årets händelser. De flesta äro samlade i den af S. Clason och C. af Petersens utgifna serien. Till dem ansluter sig värdigt den nu af Lydia Wahlström utgifna samlingen *Bref från en ledamot af ridderskapet och adeln vid 1809 års riksdag*, till hans fru nere i Västergötland.

Bengt von Hofsten spelade, ehuru invald i bankoutskottet, en ganska blygsam roll vid riksdagen, och det är ej i främsta rummet genom prägeln af sin författares personlighet, som hans bref intressera. Den hederlige, godmodige och tydligen i alla kretsar väl sedde och omtyckte brukspatronen och hofjunkaren besitter emellertid en ovanlig förmåga att få reda på allt som säges i hufvudstaden, alla kringflygande rykten och gissningar. Hans dagbok i brefform återger på det mest omedelbara sätt de skiftande stämningarna från revolutionsriksdagens början till Karl XIII:s kröning, och däri ligger hemligheten af dess makt att fångsla intresset. De försätta oss midt upp i det Stockholm, där man, enligt utgifvarinnans ord, ”kannstöpte om Napoleons utsikter, frågade och undrade öfver regeringen och Adlersparre och samlade anekdoter om den kunglige fången på Grips-holm.”

På klubbarna — adelsklubben, landtmarskalkens klubb, Västra arméns klubb, ”der man skall vara väl trodd för att få entré”, och hvad allt de heta — är Bengt von

Hofsten en litig gäst, går ibland från den ena till den andra för att afsluta kvällen i en enskild krets. Öfverallt politiseras det, till och med hos den ”charmant artiga” friherrinnan Silfverstråhle, hvars salong utöfvar en stark dragningskraft på brukspatronen. Hon kallar sin societet ”klubben n:o 29”, men han förklarar med äkta gustavianskt galanteri, att ”den är n:o 1”.

Men Bengt von Hofsten berättar ej blott hvad som säges man och man emellan, han refererar äfven noggrant hvad som förhandlas vid riksdagen, och dessa referat få sitt intresse såsom ämnade för hans hustru. De visa, att ”Stornåden på Valåsen”, som släkttraditionen kallar henne, varit en politiskt intresserad fru, som i hög grad åtnöt sin makes förtroende. ”Jag kunde ej skriva det till ett annat fruntimmer, men jag vet, att du kan vara road af allvarsammare saker”, säger han en gång efter en längre politisk utredning; och en annan gång, då han talat om bankoutskottets bekymmersamma ställning, tillägger han: ”du förstår väl, att du icke bör för andra omtala detta mitt raisonnement.”

Brefven från 1809 års riksdag föregås af en inledning, byggd på en äldre brefföljd, från hösten 1797, då Bengt von Hofsten vistades i Stockholm som revisor i riksbanken. På samma gång denna inledning ger läsaren en förträfflig orientering i brefskrifvarens förhållanden, främst förhållandet till hans femton år yngre fru, har Lydia Wahlström format den till en intressant kulturbild från 1790-talets Stockholm. Teateraitnar hos Stenborgs, konserter på börsen eller i riddarhuset omväxla med middagssällskaper, och många bärare af då eller sedermera berömda namn skynta förbi. Förberedelserna till den unga drottningens mottagande, hennes intåg och det första intrycket af henne äro ämnen som upptaga en stor del af brefven. Längre fram i boken möter läsaren på nytt hennes gestalt, men då ej längre omstrålad af festernas glans, utan bevakad som en fånge på Haga.

Det väl och gediget utstyrda arbetet prydes af Bengt von Hofstens och hans frus porträtt i goda reproduktioner och afslutas med ett personregister.

Sigrid Leijonhufvud.

Föreningsmeddelanden.

Fredrika-Bremer-Förbundets Linköpingskrets höll torsdagen den 26 februari sitt årsmöte. Sedan ordföranden lämnat redogörelse för förbundskretsens verksamhet, föredragit revisionsberättelsen och decharge beviljats styrelsen skreds till stadgeenliga val. Efter grefvinnan A. Douglas, som atlyttat från orten, och fru A. Holmer, som undanbedt sig återval, invaldes fru Anna Ekman på Bjerka-Säby och fru Alida Heyman. De öfriga afgående styrelsemedlemmarna, fruarna E. Blomstedt, A. Tollin och L. Palmqvist samt fröknarna A. Arwedson och J. Wallerstedt, återvaldes. Till förbundskretsens representant och dess suppleant återvaldes fröken A. Arwedson och fröken J. Wallerstedt. Revisorerna, fröknarna A. Wiklund och H. Nordgren, och revisorssuppleanterna, fruarna E. Svahn och E. Klockhoff, omvaldes. Ordföranden meddelade, att det amerikanska lotteri, som an-

ordnats med ändamål att insamla medel till förstärkande af F.-B.-F.-s östgötastipendium, lämnat en behållning af 8,500 kr., som öfverlämnats till stipendienämnden.

Stockholms F. K. P. R. sammanträdde onsdagen den 26 febr., hvarvid stadgeändringsförslaget om att årsafgiften för hvarje medlem till landsföreningen skulle ökas från 25 till 35 öre slutgiltigt antogs. Vidare afslogs ett från föregående sammanträde bordlagdt förslag angående paragraf 2 i föreningens stadgar rörande medlemskap. Förslaget angående ordnande af opinionsyttringen framlades nu för föreningen, som emellertid beslöt att ännu en gång sammanträda särskildt för öfverläggning om denna viktiga fråga.

Moderata kvinnoförbundet i Stockholm hade onsdagen den 26 febr. anordnat ett försvarsmöte i K. F. U. M:s stora hörsal, som var fylld till sista plats. Mötet öppnades af kapten Hans Ericsson, som framhöll vikten af ett effektivt försvar. Hr Gustaf Brahn, Hedemora, talade öfver ämnet Bonden och försvaret och fröken Berta Welin om Kvinnlig värnplikt. K. F. U. M.-kören utfyllde programmet med sång.

En ny lokalafdelning af L. K. P. R. har vid talrikt besökt möte i Sveg efter föredrag af fru Tonning bildats. I föreningen ingingo genast 43 medlemmar, och till styrelse utsågos fröknarna Maria Amberg, Sigrid Wahlström och Brita Eriksson.

A. B. Nordiska Kompaniet.

Textilafdelningen Thyra Grafström Stockholm.

Permanent utställning af färdiga och påbörjade arbeten samt material. Råd vid inredning af våningar m. m.

Undervisning

i Italiensk spets- och annan konstsöm.

Ständigt på lager därtill hörande material:

Svensk- fransk- och Bömisk Spetstråd.

- - - Rikt urval af Spetsmönster. - - -

Åberopa alltid

annonserna i

DAGNY!

Parfymner.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymner från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toaletartiklar.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

Såsom tal- och läslärlarinna

åt svagt utvecklade barn i skola eller hem söker 25-årig lärlarinna med utbildning i facket med snaraste plats. Kan äfven åtaga sig vanliga barns, på lägre stadiet, undervisning, och skulle dessutom gärna på en blifvande plats önska få användning för sin färdighet i sång och pianospelning. Har god sångröst, som erhållit utbildning, och är road af samt van vid att sjunga med barn. Svar till "F. n. i Stockholm" torde adresseras till Aftonbladets Hufvudkontor, Vasagat. 10, Stockholm.

Värdinna

fullt bildad och musikalisk med vana att förestå större hem och handleda barn och tjänare önskar god anställning i Stockholm. Betyg å innehafda platser samt referenser och öfriga upplysningar kunna erhållas å Fredrika Bremer Förbundets Byrå, Klarabergsgatan 48, kl. 12-4.

Bildad medelålders flicka

med jämnt, gladt lynne, huslig, praktisk, önskar i vår plats som värdinna, hjälp och sällskap i familj eller hos ensam dam. Ref. Svar till A. W.", Svenska Dagbl. hufv.-k.

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar anställning under sommaren vid någon badort i Sverige eller utlandet. Svar till "Centralist", Gumæli Annonsb., Malmö.

Husmödrar!

Ung bildad flicka önskar plats som verklig hjälp i ett bättre hem. Genomgått 6 mån. hushållskurs å större egendom, samt kunnig i handarbeten och llnesöm. För öfrigt ej rädd för arbete. Det bästa betyg o. rek. kan företes. Tacksam för svar är "Göta", Sv. Dagbladets exp., f. v. b.

Ung, enkel värmländska

söker plats 1 April som husmors hjälp i alla inom ett hem förekommande göromål, gärna där barn finnes. Något musikalisk och äfven kunnig i skrifgöromål. Svar till "Värmländska", Karlstad, p. r.

Plats

att i Husmoders ställe förestå ett aktningvärdt hem önskas af en medelålders dam, duglig och praktiskt erfaren i ett hems göromål. Svar till "Vären 1913", Svenska Dagbladets kontor, Göteborg, f. v. b.

LEDIGA PLATSER.

Vid elementarläroverket för flickor i Falun

blifva tvenne lärarinneplatser lediga fr. o. m. höstterminen 1913.

Ämnen:

1) Hufvudämne: Geografi o. h. d. ämne Tyska (det senare på lägsta stadiet och mellanstadiet).

2) Svenska och Historia (båda äfven på högsta stadiet).

Annan kombination af de fyra ämnena möjlig. Högre kompetens erforderlig. Lön enligt lag. Pensionsbidrag af 30 kr. till lärarinna, som tillhör någon af de två äldre pensionsföreningarna.

Ansökan (jämte läkarbetyg) ställd till Styrelsen torde senast den 15 Mars insändas till föreståndarinnan.

Vid Sköfde Elementarläroverk för flickor

önskas fr. o. m. höstterminen 1913 en med högre kompetens utrustad lärarinna i matematik (V-VIII), biologi (III-VIII) samt fysik och kemi (VI-VIII). Löneförmåner enligt lag. Ansökningshandlingar, inklusive läkarebetyg, insändas före d. 10 april.

Styrelsen.

Sjukvikariat

för närmaste 2 månader vid Tvetabergs folkskola (litt. B.) sökes omedelbart hos skolrådet i Tveita, adress Pastorsexpeditionen, Södertälje.

Vikariat

för folkskollärlarinna är ledigt vid Södertälje folkskolor under tiden 1 mars-25 maj 1913. Till folkskolestyrelsen ställda ansökningshandlingar insändas ofördröjligen under adress öfverlära- ren A. E. Östergren.

Vid Upsala H. Elementarläroverk och Gymnasium

för flickor blir inst. hösttermin plats ledig för Småskolelärarinna. Aflöning 1,000 kr. Ansökan (med läkarebetyg) före d. 15 mars adresseras till Styrelsen.

Vikarie

(helst lärarinna) önskas vid Öfver Enhörna folkskola genast. Vid Mälaren. Kort ångbåtsresa från Stockholm. Svar till läraren P. Gottfr. Larsson, Öfver Enhörna.

Sjukvikariat

för vårterminen, eventuellt hela läsåret, vid folkskolan i Kläppa, 10 minuters väg från Ljusdals station, läsning endast med tredje klass, sökes genast af examinerad hos skolrådet, Ljusdal. Lön enligt lag.

Lektioner i Linnésömnad

(äfven blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

Har Ni kylda händer,

grof, rynkig eller röd hud, använd då endast
den berömda och mest välgörande

Hudcrêmen Skin Food.

Pris 1:25 o. 2 00 kr. pr burk sändes mot
postförskott (porto 40 öre) endast från

Gustaf E. Lindström.
Holländaregatan 8 B. Stockholm C.
(A. F. 1408).

Ärade Damer!

Hvem af Eder vill ej öka sina
inkomster med 5 kr. pr dag. Detta
kan ske genom att till vänner och
bekanta försälja det nya hudmedlet
»Anatol» som betingar ett minut-
pris af 2 kr. pr. fl. Sändes direkt
från fabriken till ett pris af 1 kr.
pr. st. om minst 10 fl. rekvideras,
fraktfritt, mot forskottslitvid. Agen-
ter antagas. Begär prospekt. Ana-
tofabriken, Vikingagatan 11, Sthlm.
Riks. 11032. (A. F. 1411).

ROHTLIEB & COMP.

Innehafvare:
Översättarinnan **Emilie Kullman.**
Kontor:
Nybrogatan 26, Stockholm.
Prima Anthracit i olika krossningar.
Hushållskol, Cokes,
Marie-Briketter till billigaste priser.
Riks. Tel. 40 62. Allm. Tel. 78 39.

Bengt von Hofstens bref

från 1809 års riksdag.

Utgifna af

Lydia Wahlström.

Pris 2:75, inb. 4 kr.

»Ett värdefullt tillskott till
den litteratur, som afser att
klarställa en af de intressantas-
te epokerna i vår historia — ett
tillskott för hvilket utgifvarinnan
förtjänar mycken tacksamhet.»

Gefle-Posten.

P. A. Norstedt & Söners förlag.

Kungl. Vetenskapsakademiens hörsal.

Fredrika Bremer Staty-kommittens andra Föredrags- och Musikafton

Lördagen den 8 Mars 1913 kl. 1/2 8 e. m.

Program:

Mathilde Fibiger. Föredrag af Fil. Känd. *Fru Elna Munch.*
Sånger af **Heise** och **Gade** utförda af **Dr Holger Nyblom.**
Akompanjemang: *Professorskan Helena Nyblom.*

Numrerade biljetter till salen å 1:50 och onummerade till
läktaren å 1 krona säljas i Sandbergs bokhandel Sturegatan 8
och Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Adolfs torg.

SAGA

Sveriges förnämsta skol- och premiebibliotek.

En-kronas-böcker för BARN och UNGDOM.

1. **Svenska Folksagor**, efter gamla folksagor berättade för barn af *Fridtjuv Berg*. Första samlingen. Med 86 teckningar af *Elsa Beskow*, *Jenny Nyström* och *Edv. Forsström*. Andra upplagan.
2. **Robinson Kruse**, af *Defoe* i ny svensk bearbetning af *Henrik Wrånér*. Med 116 teckningar af *Gerda Tirén*. Tredje upplagan.
3. **Tusen och en natt**, i ny svensk bearbetning af *Anna Wahlenberg*. Första samlingen. Med 53 teckningar af *Louis Moe*. Andra uppl.
4. **Onkel Toms stuga**, af *H. B. Stowe* i ny svensk bearbetning af *Amanda Kerfstedt*. Med 96 teckningar af *Karl Aspelin*. Andra uppl.
5. **Jorden rundt på 80 dagar**, fritt berättad efter *Jules Verne* af *Henrik Wrånér*. Med 48 teckningar af *Edv. Forsström*.
6. **Medeltids sagor**, berättade för ungdom af *H. Schück*. Med 77 teckningar af *Elsa Beskow*.
7. **Svenska Folksagor**, berättade efter gamla folksagor af *Fridtjuv Berg*. Andra samlingen. Med 60 teckningar af *Jenny Nyström*, *Viktor Andrén* och *Karl Aspelin*. Andra upplagan.
8. **Tusen och en natt**, i ny svensk bearbetning af *Anna Wahlenberg*. Andra samlingen. Med 62 teckningar af *Louis Moe*.
9. **Trojanska kriget**, forngrekiska guda- och hjältesagor, efter de homeriska sagorna berätt. af *Fridtjuv Berg*. Med 71 teckn. af *Louis Moe*.
10. **Gullivers underbara resor** till lilleputtarnas och jättarnas land. Efter *J. Swifts* berättad af *Hugo Gyllander*. Med 59 teckningar af *David Ljungdahl*.
11. **Styrman Hartig**, fritt berättad efter *Fr. Marryat* af *Henrik Wrånér*. Med 59 teckningar af *Nils Larsson*. Andra upplagan.
12. **Franska Sagor**, efter *Laboulaye* och *Perrault* berättade af *Hugo Gyllander*. Med 59 teckningar af *Jenny Nyström* och *Hilda Wahlström*.
13. **Hunden Tipp och några andra djurhistorier**, berättade af *Henning Wendell*. Med 63 teckningar af *Louis Moe* m. fl.
14. **Den unge boerhjälfen** af *August Niemann*. Strider, jakter och äfventyr i Transvaal. Fritt berättad af *Hugo Gyllander*. Med 63 teckningar af *Carl Pritzensköld*. Andra upplagan.
15. **Gula Vargen**. En indianhistoria. Efter *Anna Erslevs* danska original i bemyndigad öfversättning af *Henrik Wrånér*. Med 41 teckningar af *G. Stoopendaal*.
16. **Booker Washington** och andra sagor och berättelser af *Ellen von Platen*, *Maria Anholm*, *Hugo Gyllander*, *Henrik Wrånér* m. fl. Med många teckningar.
17. **Bröderna Grimms sagor**, berättade af *Hugo Gyllander*. Med 92 teckningar af *Jenny Nyström*, *Gisela Trapp*, *Louis Moe* m. fl.
18. **Hittebarnef**. Bearbetning efter *Hector Malot* af *Henrik Wrånér*. Med 37 teckningar af *Karl Aspelin*.
19. **Tomteberättelser** af *Henrik Wrånér*, *Amanda Kerfstedt*, *Aug. Bondeson* m. fl. Med 68 teckningar af *V. Andrén*, *Axel Kulle*, *Johan Tirén* m. fl.
20. **Svenska Sägner**. Äfventyr och berättelser ur vårt lands häfder af *Hugo Gyllander*. Med 78 teckningar af *Jenny Nyström*, *Edv. Forsström* m. fl.
21. **Kapten Grants barn**. Efter *Jules Verne* berättad för Sveriges barn af *Anna Wahlenberg*. Med 45 teckningar af *David Ljungdahl*.

Samtliga förestående böcker kosta hvardera i **pappband** endast 1 krona. Önskas de inb. i klotband, är priset 1 kr 25 öre pr ex. På särskild begäran kunna de erhållas i starka, prydda biblioteksband å 1 kr. 50 öre pr ex. Hvarje bok omfattar omkring 250 sidor och är rikt illustrerad. Innehållet är granskadt af en kommitté af skolmän, hvadan garanti finnes, att böckerna utan risk kunna sättas i händerna på barn och ungdom. Bör därför finnas i alla skol- och sockenbibliotek. Flera af Sagadelarna användas som läseböcker i folkskolor och flickläroverk samt andra bildningsanstalter. För skol- och sockenbibliotek lämnas hög rabatt.

Rekvideras från **Svensk Läraretidnings Förlag, Stockholm C.**

Wiréns Eau de Cologne ROYAL är fortfarande oöfverträffad.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.

21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

»Mera praktiskt». Af *Metta Greger*.

Staten mot äktenskapet.

Anna Hamilton Geete. In memoriam. Af *Lotten Dahlgren*.

Lydia Wahlström: Bengt von Hofstens bref från 1809 års riksdag. Rec. af *Sigrid Leijonhufvud*.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.